

Sygn. akt I ACa 1533/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 maja 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSA Krystyna Golinowska

Sędziowie: SA Joanna Walentkiewicz – Witkowska

SO (del.) Bożena Rządzińska (spr.)

Protokolant: st. sekr. sąd. Grażyna Michalska

po rozpoznaniu w dniu 31 maja 2017 r. w Łodzi na rozprawie

sprawy z powództwa (...) **Bank Spółki Akcyjnej w W.**

przeciwko **U. K.**

o zapłatę

na skutek apelacji strony powodowej

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 23 września 2016 r. sygn. akt I C 322/16

1. oddala apelację;

2. zasądza od (...) Bank Spółki Akcyjnej w W. na rzecz U. K. kwotę 5.400 (pięć tysięcy czterysta) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Sygn. akt I ACa 1533/16

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 23 września 2016r. Sąd Okręgowy w Łodzi w sprawie z powództwa (...) Bank Spółki Akcyjnej w W. przeciwko U. K. o zapłatę, w pkt. 1. oddalił wniosek pozwanej o odrzucenie pozwu, w pkt. 2. oddalił powództwo i w pkt. 3. orzekł o kosztach procesu.

Uzasadniając opisane rozstrzygnięcie, Sąd Okręgowy ustalił, że strony zawarły w dniu 19 lutego 2010r. umowę kredytu hipotecznego na kwotę 529.326 96 zł, płatną w 360 ratach miesięcznych. W dniu 24 lutego 2012r. powód wystawił bankowy tytuł egzekucyjny, a w dniu 29 lutego 2012r. wystąpił z wnioskiem o nadanie klauzuli wykonalności, który został uwzględniony przez Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi w postanowieniu z dnia 5 kwietnia 2012r. sygn. akt II 1 Co 2458/12. W dniu 23 kwietnia 2012r. strony zawarły ugodę, zgodnie z którą pozwana zobowiązała się do spłaty zadłużenia wynikającego z umowy kredytowej w 12 ratach do dnia 15 marca 2013r. Pismem z dnia 26 września 2012r., doręczonym pozwanej w dniu 1 października 2012r. powód wypowiedział pozwanej umowę ugody ze skutkiem natychmiastowym. W dniu 16 czerwca 2014r. powód wystąpił do Sądu o ponowne wydanie tytułu wykonawczego zamiast utraconego, co Sąd uwzględnił w postanowieniu z dnia 12 września 2014r.

W tak ustalonych okolicznościach faktycznych, Sąd Okręgowy w pierwszej kolejności oddalił wniosek pozwanej o odrzucenie pozwu, ponieważ zarzut powagi rzeczy osądzonej okazał się bezzasadny. Bankowy tytuł egzekucyjny zaopatrzony w sądową klauzulę wykonalności nie stanowi o prawomocnym rozstrzygnięciu sprawy w rozumieniu art. 366 k.p.c. i nie mając mocy wiążącej nie stwarza powagi rzeczy osądzonej. W drugiej kolejności Sąd Okręgowy uznał powództwo za bezzasadne z uwagi na uwzględnienie zgłoszonego przez pozwaną zarzutu przedawnienia roszczenia, który stosownie do art. 118 k.c. wynosi 3 lata z uwagi na okoliczność, że niniejsze roszczenie związane jest z prowadzeniem działalności gospodarczej powoda.

Bieg 3-letniego terminu przedawnienia został przerwany w dacie złożenia wniosku o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu to jest w dniu 29 lutego 2012r. i rozpoczął biec na nowo od następnego dnia po wydaniu postanowienia w tym przedmiocie to jest w dniu 6 kwietnia 2012r. Po upływie 3 lat czyli w dacie 5 kwietnia 2015r. roszczenie powoda uległo przedawnieniu, wniosek o ponowne wydanie zamiast utraconego tytułu wykonawczego nie stanowił bowiem czynności przerywającej bieg przedawnienia. Skoro pozew wpłynął do Sądu w dniu 22 października 2015r., oznacza to, że roszczenie w nim zawarte jest przedawnione, co skutkuje oddaleniem powództwa. Zgłoszony zarzut nie stanowi też nadużycia prawa w świetle art. 5 k.c. O kosztach postępowania Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 k.p.c.

Apelację od opisanego rozstrzygnięcia wywiodła strona powodowa, zaskarżając wyrok w całości i zarzucając:

1. sprzeczność istotnych ustaleń faktycznych z treścią zebranego materiału

dowodowego polegającą na pominięciu faktu zawarcia ugody oraz jej rozwiązania, co doprowadziło do przyjęcia, że w ocenie Sądu przedawnienie nastąpiło z upływem 3 lat liczonych od zakończenia postępowania o nadanie klauzuli wykonalności w dniu 6 kwietnia 2012r.;

2. naruszenie prawa materialnego – art. 123 § 1 pkt 1 k.c. poprzez błędną jego

wykładnię i przyjęcie, że wniosek o wydanie tytułu w miejsce utraconego złożony w trybie art. 794 k.p.c. nie przerywa biegu przedawnienia; - art. 124 § 1 k.c. poprzez jego niezastosowanie i przyjęcie, że po zakończonym postępowaniu o wydaniu tytułu wykonawczego w miejsce utraconego, termin przedawnienia nie biegnie na nowo – art. 117 k.c. poprzez niewłaściwe zastosowanie.

W konkluzji skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kwoty 154 703,69 zł z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP liczonymi od kwoty 85 858,85 zł od dnia 22 października 2015r. i ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu liczonymi od kwoty 68 496,30 zł oraz o zasądzenie kosztów postępowania za obie instancje.

W odpowiedzi na apelację pozwana wniosła o jej oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył:

Apelacja nie jest zasadna.

Wbrew literalnemu brzemieniu zarzutu apelacji co do błędu w ustaleniach faktycznych polegającemu na pominięciu faktu zawarcia ugody oraz jej rozwiązania, w sytuacji, gdy takie ustalenie Sąd Okręgowy poczynił, w istocie skarżący nie kwestionuje prawidłowości podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, lecz nie zgadza się z oceną w świetle norm materialnoprawnych, prowadzącą do oddalenia żądania pozwu. W tym kontekście więc, a nie w płaszczyźnie prawidłowości poczynionych ustaleń, należy odnieść się do argumentacji przywiedzionej dla poparcia wniosków apelacji.

Sąd Apelacyjny podziela zatem ustalenia faktyczne poczynione w toku postępowania pierwszoinstancyjnego i przyjmuje je za własne.

Odnosząc się do zarzutów naruszenia prawa materialnego, należy zgodzić się z autorem apelacji, że zawarcie ugody w dniu 23 kwietnia 2012r., zgodnie z którą pozwana zobowiązała się do spłaty zadłużenia wynikającego z umowy kredytowej w 12 ratach do dnia 15 marca 2013r. stanowi czynność przerywającą bieg przedawnienia w rozumieniu art. 123 § 1 pkt 2 k.c. Wobec niewypełnienia postanowień ugody, została ona wypowiedziana 26 września 2012r., zaś oświadczenie powoda w tym przedmiocie doręczono pozwanej w dniu 1 października 2012r. (k. 34,35). Trzyletni termin przedawnienia upłynął zatem 1 października 2015r., pozew został złożony w dniu 22 października 2015r., zatem po upływie terminu przedawnienia.

Kolejną i wiodącą okolicznością podnoszoną w apelacji w ramach zarzutu naruszenia art. art. 123 § 1 pkt 1 k.c., której skarżący nadaje charakter czynności przerywającej bieg 3.letniego terminu przedawnienia roszczenia jest wniosek o wydanie kolejnego tytułu wykonawczego w miejsce utraconego (art. 794 k.p.c.).

Sąd Okręgowy wyraził pogląd, że wniosek o wydanie ponownego tytułu wykonawczego nie przerywa biegu przedawnienia, bo czynność ta nie należy do czynności procesowych, o jakich mowa w art. 123 § 1 pkt 1 k.c. (por. uchwała SN III CZP 101/03, wyrok SN IV PR 160/77).

Skarżący zaś prezentując pogląd odmienny, wywiódł, że bez tytułu wykonawczego wierzyciel nie może dochodzić zasądanego roszczenia, innymi słowy nie jest możliwe wszczęcie postępowania egzekucyjnego bez złożenia tytułu wykonawczego, zatem wniosek o ponowne wydanie tytułu jest czynnością bezpośrednio przedsięwziętą w celu dochodzenia roszczenia (art. 123 § 1 pkt 1 k.c.).

Z przedstawioną argumentacją nie sposób się zgodzić. O ile bowiem nie ulega wątpliwości, że bez tytułu wykonawczego nie zostanie wszczęte postępowanie egzekucyjne, o tyle wniosek o ponowne wydanie tytułu wykonawczego zamiast utraconego nie należy do czynności bezpośrednio przedsięwziętych w tym celu, taki charakter ma pierwotne uzyskanie tytułu wykonawczego, który został w sprawie wydany po uzyskaniu dla bankowego tytułu egzekucyjnego sądowej klauzuli wykonalności. Wniosek powoda o wydanie kolejnego tytułu wykonawczego zamiast utraconego nie jest czynnością, o jakiej mowa w art. 123 § 1 pkt 1 k.c., a jedynie wyrazem dezorganizacji podmiotu prowadzącego działalność gospodarczą.

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 12 października 2016r. II CSK 34/16 –legalis, wyraził zapatrywanie, że wniosek o ponowne wydanie tytułu wykonalności nie przerywa biegu przedawnienia. Z uzasadnienia wyroku wynika, że przy założeniu odmiennym dłużnik praktycznie pozbawiony byłby możliwości oceny, z jaką datą roszczenie ulegnie przedawnieniu, skoro w okresie biegu terminu przedawnienia mógłby on ulec zawieszeniu z powodu utraty tytułu przez wierzyciela, a więc okoliczności, o której dłużnikowi nie wiadomo. Zaakceptowanie poglądu, że od daty utraty tytułu czy nawet daty późniejszej, tj. powzięcia przez wierzyciela wiedzy o jego utracie, bieg terminu ulega zawieszeniu, stawiałoby więc wierzyciela w sytuacji szczególnego uprzywilejowania; umożliwiłoby wykorzystywanie postępowania o ponowne wydanie tytułu wykonawczego dla osiągnięcia celu niezgodnego z jego istotą oraz wywołania skutków niepożądanych w obrocie cywilnoprawnym.

Podzielając w pełni przedstawiony pogląd Sądu Najwyższego, wolno skonstatować, że Sąd Okręgowy, wbrew wywiodom apelacji zasadnie uwzględnił zarzut przedawnienia roszczenia, zgłoszony przez pozwaną.

Natomiast odmiennie, aniżeli wskazał Sąd Okręgowy należy określić końcowy termin przedawnienia roszczenia. Skoro zawarta w dniu 23 kwietnia 2012r. ugoda będąca uznaniem roszczenia przerwała bieg przedawnienia (art. 123 § 1 pkt 2 k.c.), którego zawieszenie trwało do 1 października 2012r., gdy doręczono pozwanej oświadczenie o wypowiedzeniu umowy (art. 124 § 2 k.c.), 3.letni termin przedawnienia zakończył się w dniu 2 października 2015r. Pozew zaś wpłynął po upływie tak określonego terminu, bo w dniu 22 października 2015r.

Opisana okoliczność pozostaje jednak bez wpływu na prawidłowość kwestionowanego orzeczenia.

Stosownie do opisanego wyniku przeprowadzonej kontroli instancyjnej Sąd Apelacyjny oddalił apelację na podstawie art. 385 k.p.c., orzekając jak w sentencji.

O kosztach postępowania w instancji odwoławczej orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu poprzez obciążenie nimi powoda jako stronę przegrywającą. Kwotę 5 400 zł z tytułu kosztów zastępstwa prawnego pozwanej ustalono stosownie do regulacji § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r., poz. 1800).